

Utrikesdepartementet
Bistånds- och utrikeshandelsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:250 av Olle Thorell (S)
Global hälsoberedskap

Olle Thorell har frågat mig vilka åtgärder jag avser vidta för att säkerställa att det svenska biståndet fortsatt bidrar till att stärka hälsosystem i utvecklingsländer och förbättra global hälsoberedskap, och hur jag avser säkerställa en rättvis fördelning av resurser i framtida globala hälsokriser?

Som regeringen tydliggör i reformagenda för biståndet *Bistånd för en ny era*, har covid-19-pandemin visat på vikten av att skydda och främja hälsa och att detta kräver en kombination av fungerande hälso- och sjukvårdssystem, åtgärder för att förhindra och bekämpa hälsohot, förbättrade förutsättningar för tillgång till god hälsa samt att främja alla individers fulla åtnjutande av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Vad det gäller att säkerställa att det svenska biståndet fortsatt bidrar till att stärka hälsosystem i utvecklingsländer finns det flera pågående svenska initiativ som adresserar just detta. Sverige deltar till exempel genom Sida och

Folkhälsomyndigheten i ett fyraårigt samarbete med Afrikas smittskyddsmyndighet (Africa CDC) i etablering av fristående Folkhälsomyndigheter i tio afrikanska länder. Sverige är vidare en av de största kärnstödsgivare till Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria, som investerar mer än någonsin tidigare i att bygga starkare hälso- och samhällssystem.

Vad det gäller förbättrad global hälsoberedskap finns det även här flera pågående initiativ där Sverige genom sina multilaterala partner flyttar fram positionerna. WHO är mottagare av svenskt kärnstöd och den mest centrala parten i den globala responsen vid ett hälsonödläge. Genom WHO byggs kapacitet upp som möjliggör snabba insatser för hanteringen av utbrott från dag till natt. Detta exemplifierades nyligen i det aktuella utbrottet av mpox i Demokratiska Republiken Kongo där WHO redan 7 september var aktiva på plats. Sverige är vidare en av de största kärnstödsgivare till Vaccinalliansen Gavi. I juni i år beslutade styrelsen (där Sverige deltar) om tillsättning av Gavis First Response Fund. Fonden syftar till att säkra omedelbar tillgång till vacciner och att skydda rutinmässiga immuniseringsprogram i samband med utbrott av smittsamma sjukdomar liksom för att stödja en snabb vaccinrespons i samband med utbrott av nya infektionssjukdomar.

Vad gäller frågan om hur Sverige verkar för en rättvis fördelning av resurser i framtida globala hälsokriser är det värt att notera

att vid Världshälsoförsamlingen (WHO:s årliga beslutande möte) i år beslutades om ett reviderat Internationellt hälsoreglemente. Detta för att säkerställa att omfattande, robusta system finns på plats i alla länder för att skydda hälsan och säkerheten för alla människor överallt från risken för framtida utbrott och pandemier. Utöver detta pågår förhandlingar för ett nytt globalt pandemiavtal som syftar att göra världen säkrare utifrån global solidaritet. Rättvisa, innovation och samarbete är kärnan i avtalet.

Stockholm den 30 oktober 2024

Benjamin Dousa